

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 5PP/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120010093
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alexandra Osadská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4120010093.2

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v konaní pred samosudkyňou Mgr. Alexandrou Osadskou, o návrhu odsúdenej C. Z. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí v Nitre konanom prostredníctvom videokonferenčného zariadenia dňa 26.03.2020 takto

rozhodol:

Podľa § 66 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdenej C. Z., O. XX.XX.XXXX X. U., Z. V. U. G. XXX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody O. - N. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody

- vo výmere 2 (dva) roky a 8 (osem) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý jej bol uložený rozsudkom Okresného súdu U. sp. zn. 1T/103/2017 zo dňa 12.03.2018, právoplatným dňa 12.03.2018, pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f), odsek 3 písmeno b) Trestného zákona,
- vo výmere 10 (desať) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý jej bol uložený rozsudkom Okresného súdu U. sp. zn. 1T/103/2017 zo dňa 12.03.2018, právoplatným dňa 28.03.2018, pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f), odsek 3 písmeno b) Trestného zákona,

z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 24.01.2020 bola tunajšiemu súdu prostredníctvom obhajcu doručená žiadosť odsúdenej C. Z. (ďalej iba „odsúdená“) o jej podmienené prepustenie z výkonu trestov odňatia slobody, ktoré jej boli uložené na dva roky a osem mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia rozsudkom Okresného súdu U. sp. zn. 1T/103/2017 zo dňa 12.03.2018, právoplatným dňa 12.03.2018, pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f), odsek 3 písmeno b) Trestného zákona a na desať mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia rozsudkom Okresného súdu U. sp. zn. 1T/103/2017 zo dňa 12.03.2018, právoplatným dňa 28.03.2018, pre prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f), odsek 3 písmeno b) Trestného zákona, ktorú odôvodnila tým, že sa polepšila, že nemala žiadne disciplinárne tresty, ale bola jedenkrát disciplinárne odmenená a že jej šesť nezaopatrených detí ťažko znáša odlúčenie od nej.

Súd na verejnom zasadnutí konanom dňa 26.03.2020 vykonal dokazovanie za splnenia zákonných podmienok, prečítaním a oboznámením na vec sa vzťahujúcich listinných dôkazov a vykonal výsluch odsúdenej.

Z hodnotiacej správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová (ďalej len „ÚVTOS Nitra - Chrenová“) zo dňa 24.02.2020 vyplynulo, že odsúdená bola dodaná z cudziny do ÚVV a ÚVTOS Bratislava, boli u nej viackrát zaznamenané nedostatky týkajúce sa nadväzovania nedovolených kontaktov s inými osobami, porušenia povinnosti dodržiavať zásady slušného správania sa s osobami, s ktorými prichádza do styku, v podobe verbálnych stretov so spoluodsúdenými ženami a nepovoleného obsahu odosielanej korešpondencie. Odsúdená však v súčasnosti patrí medzi pracovníčky s najlepšimi

pracovnými výkonmi, na oddieli zodpovedá za čistotu a poriadok priestorov, kde je ubytovaná, jej prístup k povinnostiam je momentálne zodpovedný a spoľahlivý. Odsúdená bola jedenkrát disciplinárne odmenená dňa 20.01.2020 pochvalou za veľmi dobré pracovné výsledky. Ústav skonštatoval, že odsúdená čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmieňné prepustenie a odporúča ju podmieňne prepustiť s dohľadom.

Z ostatých správ a pripojených spisov súd zistil, že odsúdená bola 16x súdne trestaná, z toho desaťkrát za trestné činy krádeží, dvakrát bola odsúdená cudzozemskými súdmi za krádeže, v súčasnosti vykonáva dva nepodmienečné tresty, ktoré jej boli uložené tiež za prečiny krádeže, jedenásťkrát jej bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, v troch prípadoch sa na ňu hľadí akoby nebola odsúdená. Odsúdená má evidované tri priestupky proti majetku.

Odsúdená na verejnom zasadnutí prezentovala odhodlanie a snahu o polepšenie sa, uviedla, že by sa vrátila domov do trvalého bydliska G. a pracovala by v reštaurácii, kde jej druh vybavil prácu. Tiež uviedla, že všetky jej deti sú v detskom domove a zle to znášajú. Pripustila, že bola 13x trestaná za krádeže. Vysvetľovala, že kradla, lebo jej veľmi chýbali peniaze a druh bol vo výkone trestu. Naposledy riadne pracovala asi pred 5-timi rokmi. V konečnom návrhu žiadala od súdu šancu, aby dokázala, že vie žiť aj inak.

Zástupca ÚVTOS Nitra - Chrenová vysvetlil, že nedostatky odsúdenej sa riešili pohovorom oddielovým pedagógom a tieto sa následne u odsúdenej odstránili. V konečnom návrhu uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnym zmenám, navrhol odsúdenú podmieňne prepustiť a určiť jej skúšobnú dobu s dohľadom.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra v konečnom návrhu vyslovil názor, že o splnení materiálnych podmienok na podmieňné prepustenie u odsúdenej, možno mať oprávnené pochybnosti, čo vyplynulo z hodnotenia ústavu. Odsúdená bola na jednej strane jedenkrát disciplinárne odmenená, avšak boli zaznamenané aj nedostatky v jej správaní, ktoré aj keď nemali intenzitu disciplinárneho previnenia, treba ich brať do úvahy. Tiež podčiarkol, že u odsúdenej nemožno očakávať, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, pretože má 16 záznamov v registri trestov za totožnú, resp. obdobnú trestnú činnosť a riziko jej sociálneho zlyhania, je v strednom stupni. Vzhľadom na všetky tieto okolnosti posúdil, že žiadosti odsúdenej nebolo namieste vyhovieť. Eventuálne navrhol, ak by súd vzhľadom na dôvody na podmieňné prepustenie odsúdenej, určiť jej primeranú skúšobnú dobu a probačný dohľad nad jej správaním a uložiť primerané povinnosti a obmedzenia, ako napr. povinnosť zamestnať v skúšobnej dobe a preukázateľne sa uchádzať o zamestnanie.

Obhajca odsúdenej zhrnul, že odsúdená preukázala svojim správaním polepšenie, poukázal na potreby jej nezaopatrených detí a snahu, ktorú počas výkonu trestu prejavila v túžbe vrátiť sa domov. Vyjadril presvedčenie, že samotný počet odsúdení v minulosti nemôže byť u odsúdenej dôvodom, že sa tentoraz nepolepší definitívne.

Podľa § 415 odsek 1 Trestného poriadku o podmieňnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmieňné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmieňne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Na základe uvedených zákonných ustanovení a na základe zisteného skutkového stavu, súd dospel k záveru, že odsúdená dňa 18.08.2019 splnila formálnu podmienku na jej podmieňné prepustenie z

výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko vykonala jednu polovicu z postupne uložených trestov odňatia slobody, avšak nespĺnila materiálne podmienky podmieneného prepustenia.

Súčasťou materiálnych podmienok pre rozhodovanie súdu o podmienenom prepustení je preukázanie, že odsúdená plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu preukázala polepšenie, za súčasného preukázania, že sa od odsúdenej môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Podstatou podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je, že sa odsúdená po uplynutí zákonom stanovenej doby predčasne prepustí z výkonu trestu odňatia slobody. Ide o zmierňovacie ustanovenie pre tých páchatel'ov, u ktorých doterajší výkon trestu nasvedčuje záveru o ich prevýchove a úspešnej resocializácii.

Ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdenej, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať z zhodnotenia páchatel'kinho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdená, po podmienenom prepustení, povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatel'kinej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jej nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdenej z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdenej a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode.

Správanie odsúdenej vo výkone trestu sa musí hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdenej, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdená vo výkone trestu dosiahla taký stupeň nápravy, že sa už zbavila práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré ju viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jej rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Zmyslom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za plnenie príkazov a nariadení príslušníkov a zamestnancov zboru, prípadne za dobrú prácu v podmienkach výkonu trestu bola páchatel'ka automaticky prepustená, tak ako tomu bolo v tomto prípade (podľa hodnotenia riaditeľky ústavu na výkon trestu odňatia slobody odsúdená má v súčasnosti v podmienkach výkonu trestu správanie už na požadovanej úrovni, dokonca bola aj jedenkrát disciplinárne odmenená, ale nebolo tomu tak vždy, u odsúdenej boli zaznamenané nedostatky v správaní a rešpektovaní pokynov, ktoré sa museli riešiť pohovorom), po odpykaní stanovenej doby, bez ohľadu na účel trestu, ale podmienené prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdená povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jej recidívy.

Súd vyhodnotil, že odsúdená nespĺnila všetky zákonné podmienky pre podmienené prepustenie z materiálneho hľadiska, a to pre jej sklon k páchaniu tých istých trestných činov, pre vážne finančné problémy pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, preto tu pre spoločnosť existuje v prípade jej podmieneného prepustenia vysoké riziko recidívy (ide o osobu v minulosti 16x súdne trestanú!, 12x za krádeže, doteraz jej bolo uložených 11 nepodmienených trestov!) a preto nemožno dôvodne očakávať, že odsúdená v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona. Treba pripustiť, že podľa odpisu registra trestov sa v troch prípadoch na odsúdenú hľadí akoby nebola odsúdená, resp. že sa osvedčila, čo však ale neznamenalo, že tieto trestné činy reálne nespáchala a teda, že osvedčením alebo zahladením sa anulovala jej trestnú činnosť, viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SSR č. 19/1971 a správy Najvyššieho súdu SSR č. Tpj 15/73. Súd uzavrel, že ani jeden z doterajších trestov, ani nepodmienených, nemal u odsúdenej dostatočný preventívny a výchovný účinok. Odsúdenú možno hodnotiť ako špeciálnu recidivistku s bohatou kriminálnou minulosťou. Podľa názoru súdu z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mala odsúdená dostatok možností preukázať zmenu svojho správania, avšak ich nevyužila, mohla a mala vyvíjať aktivity k tomu, aby sa zamestnala a viac nekradla. Bolo tiež naivné sa domnievať, že práve výkon týchto nepodmienených trestov už mal na odsúdenú konečne dostatočný výchovný vplyv a že už u nej došlo k polepšeniu; odsúdená mala dosť času si uvedomiť aké dôsledky majú jej protiprávne konania (prvýkrát bola odsúdená v roku 1999, prvý nepodmienený trest jej bol uložený ešte v roku 2010), teda že ich konzekvenciou môže byť aj odlúčenie od detí v podobe ukladania jej nepodmienených trestov. Na základe uvedených skutočností vznikla súdu dôvodná obava, či odsúdená po podmienenom prepustení

z výkonu trestu odňatia slobody bude práve teraz schopná sa zamestnať a nekradnúť. Podľa názoru súdu sa u odsúdenej vytvoril „návyk kradnutia“, odsúdená začala kradnúť vo svojich 18 rokoch (odpis registra trestov), doteraz nemala riadny príjem a bola dlhodobo nezamestnaná a má ukončené len základné vzdelanie (výpoveď odsúdenej). To, že v súčasnosti, počas výkonu trestu, odsúdená formálne deklaruje, že si po prepustení z výkonu trestu nájde zamestnanie a že sa polepšila je utopické a pre súd nebolo dostatočnou zárukou na jej podmienené prepustenie.

Z vyššie rozvádzaného bolo na mieste u odsúdenej zachovať ďalší prevýchovný a resocializačný proces v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

Z dôvodu nesplnenia materiálnych podmienok súd rozhodol tak ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia a žiadosť odsúdenej o jej podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia, prostredníctvom Okresného súdu Nitra, na Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemá ten, kto sa tohto práva vzdal.